

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

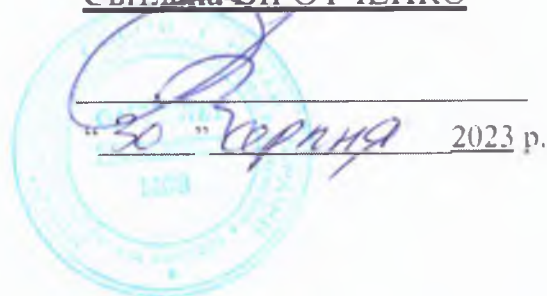
Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

іноземних мов

Світлана ВІРОТЧЕНКО

Робоча програма навчальної дисципліни

Глобальні проблеми сучасності

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	<u>Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова; Німецька мова та література і переклад та англійська мова; Французька мова та література і переклад та англійська мова; Переклад (китайська та англійська мови); Переклад (іспанська та англійська мови);</u>
спеціалізація	<u>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>іноземних мов</u>

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету іноземних мов

“29” серпня 2023 року, протокол № 7

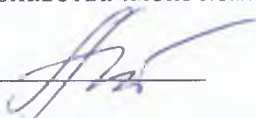
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Ребрій Олександр Володимирович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

Програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

“28” серпня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

Олександр РЕБРІЙ

Програму погоджено з гарантими освітніх (професійних/наукових) програм:

Гарант освітньої програми Англійська мова та література
і переклад та друга іноземна мова

Олександр РЕБРІЙ

Гарант освітньої програми Німецька мова та література
і переклад та англійська мова

Лілія БЕЗУГЛА

Гарант освітньої програми
Переклад (китайська та англійська мови)

Світлана ВІРОТЧЕНКО

Гарант освітньої програми
Переклад (іспанська та англійська мови)

Ігор ОРЖИЦЬКИЙ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

“29” серпня 2023 року, протокол № 15

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Глобальні проблеми сучасності» складена відповідно до освітньо-професійних програм: Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова; Німецька мова та література і переклад та англійська мова; Переклад (китайська та англійська мови); Переклад (іспанська та англійська мови).

Другий (магістерський) рівень.

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців системно-аналітичного підходу до оцінки невизначених багатофакторних ситуацій та прийняття рішень в стратегічних питаннях сучасності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: надання теоретичних знань щодо глобальних проблем сучасності та опрацювання методології їх аналізу та оцінки. Виконання поставлених завдань сприятиме формуванню:

– *наступних загальних компетентностей:*

- Здатність бути критичним і самокритичним;
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність до усвідомлення та розв'язання локальних та глобальних проблем в українському та міжнародному контексті;
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, в тому числі на засадах різноманітності та мультикультурності;
- Здатність до проведення досліджень на належному рівні;
- Здатність генерувати та втілювати на практиці або в дослідницькій діяльності нові ідеї (креативність).

– *наступних фахових компетентностей:*

- Здатність до критичного осмислення історичних надбань, новітніх досягнень та перспектив розвитку філологічної науки;
- Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

1.3. Кількість кредитів:

Заочна форма навчання – 3

1.4. Загальна кількість годин:

Заочна форма навчання – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова
Рік підготовки
2-й
Семестр
3-й
Лекції
8 год.
Практичні, семінарські заняття
–
Лабораторні заняття
–
Самостійна робота
82 год.
Індивідуальні завдання
–

1.6. Програмні результати навчання:

- Оцінювати власну навчальну, наукову та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості освіти та/або дослідження в конкретній філологічній галузі;
- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- Використовувати іноземну мову для організації ефективної мовної, міжмовної та міжкультурної комунікації на особистому та професійному рівнях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Глобальні проблеми сучасності

Тема 1. Глобалістика як наука. Визначення термінів. Критерії виділення глобальних проблем. Передумови виникнення глобальних проблем. Глобалізація. Аспекти глобалізації: політичний, економічний, культурний, екологічний. Глобалізація як основна тенденція розвитку сучасної світової системи. Глобальна безпека. Антиглобалізація.

Тема 2. Історія розвитку глобалістики. Історичний нарис проблем минулого. Глобальний еволюціонізм. Проблеми які людство вирішило та які не були вирішені. Умови формування глобалістики. Основні концепції глобалістики. Римський клуб: історія створення, мета, завдання, досягнення

Тема 3. Земля як система. Системний підхід. Основні поняття, взаємозв'язки в системі. Природні та соціальні системи. Класифікація та властивості систем. Саморегуляція та самоорганізація систем. Стійкість систем. Керування системами. Синергетичний підхід.

Тема 4. Прогностика як наука. Прогностика як сучасний новітній напрям наукових досліджень: завдання й об'єкти досліджень. Прогностика та футурологія. Функції прогностики як науки, класифікація прогнозів. Класифікація методів прогнозування. Прогностика й сталий розвиток – сучасні проблемні питання глобальної географії.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Глобалістика як наука.							24	2				22
Тема 2. Історія розвитку глобалістики							22	2				20
Тема 3. Земля як система							22	2				20
Тема 4. Прогностика як наука							22	2				20
Разом за розділом 1							90	8				82
Усього годин							90	8				82

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Глобалістика як наука.	2
2.	Історія розвитку глобалістики	2
3.	Земля як система	2
4.	Прогностика як наука	2
	Разом	8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекцій, робота з конспектом та теоретичною літературою	20
2	Ознайомлення з теоретичними та методологічними засадами глобалістики та прогностики	20
3	Підготовка есе англійською мовою на одну із запропонованих тем: 1. Світова демографічна ситуація та демографічна політика. 2. Взаємозалежність між народонаселенням планети та виснаженням природних ресурсів. 3. Демографічна ситуація та демографічні тенденції в Україні та інших країнах світу. 4. Причини продовольчої проблеми. Її зв'язок з іншими проблемами людства. 5. Продовольчий потенціал Землі. Шляхи вирішення проблеми. 6. Загроза світової війни. Війна як продовження політики іншими засобами. 7. Ядерна війна як припинення всякої політики. 8. Проблеми роззброєння й попередження військових конфліктів. 9. Тероризм. Види тероризму і терористичної діяльності.	42

	10. Динаміка феномена тероризму в ХХ столітті. 11. Етнічні проблеми, конфесіональні конфлікти сучасності. 12. Нерівномірний економічний розвиток (проблема «півночі-півдня»). 13. Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються й встановлення нового світового порядку. 14. Енергетична криза людства та шляхи її вирішення. 15. Використання альтернативних джерел енергії. 16. Використання вторинної сировини як підхід до вирішення проблеми нехватки природних ресурсів. 17. Суспільство і природа. Причини екологічної кризи. 18. Проблема збереження озонового шару. 19. Проблема глобального потепління. 20. Проблема прісної води. 21. Продовольча проблема. 22. Проблема опустелювання. 23. Проблеми раціонального освоєння Світового океану й космічного простору 24. Пошук нової парадигми розвитку цивілізації. 25. Концепція сталого розвитку: поняття, категорії, індикатори й категорії	
Разом		82

6. Індивідуальні завдання

Не передбачаються

7. Методи навчання

I. Ініціальні (викладач – студент):

1. Словесно-аудіальні (лекція, розповідь, бесіда), у тому числі – інтерактивні (опитування, дискусія, обговорювання, оцінювання)
2. Наочно-візуальні (демонстрація схем, діаграм, таблиць, прикладів мовних структур, тощо), у тому числі – мультимедійні (мультимедійні презентації лекцій).

II. Респонсивні (студент – викладач):

1. Теоретичні: робота з першоджерелами, підручниками, інтернет-матеріалами, пошук необхідної інформації.
2. Практичні: виконання практичних підсумкових завдань за матеріалами лекцій.

8. Методи контролю

- опитування
- спостереження
- співбесіда
- залік

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Залікована робота	Сума
Розділ 1								
T1	T2	T3	T4					
10	10	10	10	Не передбачено	Не передбачено	40	60	100

Бали за 1 розділ нараховуються відповідно до роботи студента упродовж семестру (максимальна кількість балів – 40).

Залік: проходить у формі розгорнутої письмової відповіді на питання.

Критерії оцінювання:

- А.** Критерії оцінювання роботи протягом семестру з дисципліни «Глобальні проблеми сучасності» (есе на запропоновану тему, максимальна кількість балів – 40)

Критерії оцінювання та бали:

- 40 б: розгорнута, максимально повна інформація за темою реферату;
 30 б: розгорнута повна інформація, в якій бракує деяких даних, які, проте, не мають ключового значення;
 20 б: інформація в достатньому обсязі, допускається опущення певної частини даних;
 10 б: інформація в припустимому обсязі, певна частина даних пропущена, наявні окремі неточності;
 5 б: інформація в мінімальному припустимому обсязі, значна частина даних пропущена, наявні серйозні неточності;
 0 б: інформація в недостатньому обсязі, випущена більша частина даних; інформація перекручена або спотворена / відсутність есе / плагіат.

- Б.** Критерії оцінювання залікової роботи з теорії перекладу як міжкультурної комунікації (формалізований тест, максимальна кількість балів – 60)

- 60 б: розгорнута, максимально повна інформація за темою реферату;
 50 б: розгорнута повна інформація, в якій бракує деяких даних, які, проте, не мають ключового значення;
 40 б: інформація в достатньому обсязі, допускається опущення певної частини даних;
 30 б: інформація в припустимому обсязі, певна частина даних пропущена, наявні окремі неточності;
 20 б: інформація в мінімальному припустимому обсязі, значна частина даних пропущена, наявні серйозні неточності;
 0 б: інформація в недостатньому обсязі, випущена більша частина даних; інформація перекручена або спотворена / відсутність відповіді / плагіат.

Критерії оцінювання та бали:

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю.

Загальна оцінка встановлюється шляхом додавання значень А і Б.

Форма оцінювання – залік.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	

50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

1. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник для післядипломної освіти. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 383 с.
2. Толстоухов А., Хилько М. Екобезпечний розвиток : пошуки стратегем. Київ : Знання України, 2001. 333 с.
3. Суліма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика. Київ : Вища школа, 2010. 544 с.
4. Джигирей В. Екологія та охорона навколишнього середовища : навч. посіб. Київ : Т-во «Знання», 2000.203 с.